

Түрэй солодон

“Залуушуулай сүлөө саг” ГЭНЭН АСУУДАЛДА ЭНЭ ХУУДАНАН ЗОРЮУЛАГДАНА

САГАЙ доройтохо бүри, залуушуул баһа түргэдэжэ, хайшааб даа яаража байһан хэбэртэй болошоо. Гэнэн залуу ябахандаа, хүн яарадаг гэшэ гү?..

“Түргэн - түүхэй” гэжэ аман үгэ зоной дунда бии. Энэ хүлгөөтэй манай ажабайдалда залуушуул сүлөө сагаа яажа үнгэргэдэг юм? “Сүлөө саг” гэшые хэхэ ажалаа бүтээнхэй, хараалһанаа бэелүүлһэн үе гэжэ ойлгонобди. Зүгөөр иимэ байдалай тохёолдохонь тон хомор.

Тээд зарим залуушуулые харахада, ходо сүлөөтэй шэнги, ханаа амар, халхинай үлөөһэн, уһанай урданан тээшэ ябадаг гэхэдэ, алдуу болохогүй. Өөһэдһөөнь: - “сүлөөтэй гүш?” гэжэ асуухада: - “үгы” гэхэ байха. Ехэнхинь бодолгото болоншьегүй, ойлгоншьегүйгөөр иигэжэ харюусана бэшэ аал даа. Залуу ябаханда, бэе солбон, ухаан һонор, ямарханшье ажал хэхэ һаа, хэхэ шадалтай байгдана бшуу. Харин энэ арга шадалаа мэдэхгүй дээрһээ, архи уужа бээс сэнгүүддэг залуушуул урданайһиһаа олон болошоо.

ХҮДӨӨГЭЙ залуушуулай сүлөө саг абаад үзэхэдэ, хотынхидта орходоо ондоошог, тээд дээрэ юумэниинь үгы. Хүдөө хадаа хүдөө, хэхэ ажал юун барагдахаб, тиигэбэшые залуушуул хүхихэ, сэнгэхэ болоходоо, сүлөө сагаа олоод лэ байдаг ха юм. Соёлой байцанда кино харуулхаяа, долоон хоногой нэгэ дахиншье һаа, хатар нааданай эмхидхэгдэхээ болиһон дээрһээ (олонхи нууринуудта соёлой гуламтанууд хагданхай) сутларһан залуушуул тосхонойнгоо гудамжануудай ута, үргэниинь хэмжэжэ ябаха баатай болодог. Үгы һаа, нэгэнзүдэ сутларанхай, худал үнөөр хөөрөлдэжэ, хүхилдэжэ һуудаг юм. Залуу хүбүүдэй баһал үнөөхи зоболонто “хара уһаая” залгинхай ябахыень харахат. Салин хүлһэн хүдөөдэ үсөөн үгтэдэг. Мүнгэшьегүй һаа, архи уухаяа һананан залуу механизаторнууд хэн нэгэндэ трактораараа ажалыень хэхэ үгэхэдөө, түлбэриинь архьяар

Наһан залуу, бэе сүлөө

абадаг. Ажал хэдэггүй “нүхэдын” тэрэнээ дахажа, яагаад архиһаань хүртэлэ хэбэб гэнэн бодолдо абтаһанхай ябахань ушардаг. Яһан жэгтэй саг гэшэб даа...

ХОҒОДО ажаһуудаг залуушуул хүдөөгэйхидтэй жэшэхэдэ, удхатайханаар сүлөө сагаа үнгэргэхэ аргатай. Тээд мүнөө сагта хармаан соогоо хэды мүнгэтэйбши, тэрээнһээ олон юумэн дудьдаха, хармаандаа зузахан тоолууртай байбал, кино, театраар, музейнүүдээр ябаханда болохо. Бусад залуушуудта, илангаяа оюутада иимэ ушарай тудалдахань тон үсөөн. Хүсэ шадалаа бээдээ багтаажа яданан хотын залуушуул сүлөө сагтаа архидажа, элдэб муу аша гаргажа ябана гэшэ. Хотын ехэ дэлгүүр дээрэ заагагүй иимэ зонтой золгохот. Хилээмэнэй мүнгегүй аад, танил энэ тэрэ зоноо харасагаажа, архиин мүнгэ “һаажа” ябахыень харахада, голхормоор.

ЗҮГӨӨР бүхы хүнүүд адли байдаггүй. Бодолтой хүбүүд, басагад сүлөө сагаа ашаг үрэтэйгөөр үнгэргэхые оролдодог. Амаралтын үдэрнүүдтэ хотын библиотекэнүүдтэ ном һудар үзэжэ байһан олон оюутадай ушархаар. Хиин хооһоор сагаа үнгэргэжэ байнхаар, библиотекэдэ заһаһаа газетэ, журналшые һаань, уншажа һуубал, дээрэ ха юм. Газетэ, журнал гэртээ олоор захиһа аргагүй бологдоо, үнэ сэнгын дээшэлэнхэй. Спортна секцинүүдтэ олон залуушуул ябадаг. Шадал шандаһаа нэмэжэ, бэе махабадаа хорижо, шуран солбон, адар хүдэр боложо байхадаа, хүн өөртөө туһа хэнэ. Эндэ тэндэ элдэб клубууд, салонуудшые нээгдэнэ. Зариман энээгээршые һонирхдог. Тээд олонхи залуушуул гэртээ телевизорээ хараад лэ, сүлөө сагаа үнгэргэнэ, хотодо телевидениин олон канал бии боложо, элдэб дамжуулганууд харуулагдана. Тээд бүхы дамжуулгануудай хүнэй ухаан бодолдо һайн нүлөө үзүүддэг һаань...

Сүлөө саг... Ямаршые сагта, эрхэ байдалда өөрөө ямараар сүлөө сагаа эмхидхэнбши, тэрээнһээ олон юумэн дудьдаха хаш даа. Сагай байдалда дашуураад, доройтожо ябангүй, бодолтойхоноор, удхатайханаар сүлөө сагаа үнгэргээл. Сог зали, хүсэ шадал бии ха юм. Наһан залуу, бэе сүлөө...

В. ДАШИНИМАЕВ.

ОЮУТАД ЮУГЭЭР ҺОНИРХОНОБ

ХҮНЭЙ наһан соо оюутан ябаха хаһа эгээл һонин гэжэ минии һурагша ябахандам багшанарни хэлэдэг һэн. Түргөөр лэ оюутан болоһойб гэжэ хүсэгшэ һэм. Мүнөө өөрөө оюутан болоод байхадаа, багшанарни зүб хэлэдэг байгаа гэжэ һанагшаб. Һуралсалай 4 жэл соо ямар һонин юумэнүүдтэй ушараабиб: сугтаа һурадаг оюутадаараа шэнэ дуунуудые сээжэлдэхэш, шатараар наадажа һурахаш, театр ошожо, премьерэнүүдые харахаш, шэнэ хэлэ шудалалга гэхэ мэтэ. Саашань тоолобол, гараймни хурганууд хүрэхгүйл. Үнэхөөрөөшые, оюутад сүлөө сагаа һонирхолтойгоор, аша үрэтэйгөөр үнгэргэхые оролдодог ааб даа.

Оюутад яажа сүлөө сагаа үнгэргэнэ гэшэб гэжэ һонирхоод, иимэ асуудалтайгаар Бурядай гүрэнэй университетэй оюутада хандабаб:

Эрдэм, III курсын оюутан: Би бэе тамир хүмүүжүүлгын таһагта һуранаб. Тиимэһээ ехэнхи сагаа бээс һорилгын секцинүүдтэ ябажа үнгэргэнэб. Өөрөө зураха дуратайб. Бүгэдэ бурядай үндэһэн соёлой эблэлэй эмхидхэн уран зураашадай курсада ябадаг байгааб. Мүнөө сүлөөтэй сагтаа зурадагби, нүхэдэйнгөө ажалнуудыень шэмэглэжэ үгэдэгби.

Баяр, IV курсын оюутан: Би сүлөө сагтаа ород, буряад поэдүүдэй шүлэгүүдые уншаха дуратайб. Өөрөө шүлэг бэшэдэгби. Ахын поэдүүдэй суглуулбари гарахаяа байна. Тэрэ ном соо минии шүлэгүүд толилогдохо, оршуулга хэхэ туршадагби. Бидэ хоёрдохи халаанһаа һуранабди,

тиимэһээ сүлөө сагнай ехэл бага байна юумэ хэхэ үрдингүйб.

Света, Вика I курсын оюутада: һая болоод, һуралсалаа дадажа ядажа байн байба. Тиимэһээ библиотекэ соо ехэнхи үнгэргэнэбди. Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ драмын театр ошожо, Михаил Елбоновой бей “Лотос” ансамблиин концерт хараа һэмди.

Лена, IV курсын оюутан: Би сүлөө нүхэдөөрөө үнгэргэдэгби. “Кингсбургер”, “аист” ресторануудта ошодогби. Театральна эхилхэдэ, премьерэнүүдые алдадаггүйб.

Бэлигэ, 2-дохи курсын оюутан: Би дуратайб. Өөрөө гитара дээрэ наада. Университедэй дуу, хатарай “Байгалай долг гэнэн ансамбляда ябадагби. Уран һайн номуудые уншадагби.

Сүлөө сагаа яажа үнгэргэдэгын оюу өөрөөнь дудьдана. Эндэ оюутадай харюу бултыень толилын аргагүй, согсолжо хай иимэ: 40 процент - сүлөө сагтаа телевизор театры, кинодо ошоно; 28 процент - ном, журнал уншана; 7 процент - ресторан ошо процент - элдэб ансамбльнуудта, бээс һор секцинүүдтэ, курсануудта ябана.

Тэрээнһээ гадна оюутадай 85 процент радио, “Европа плюс” гэнэн ради каналуудые шагнана. Тобшолол хэхэдэ, оюутада сүлөө сагаа ухаан бодолоо хүтөө зориулна.

М.МУНК

СПОРТЗАЛДАА УРИНАБДИ

Бурядай гүрэнэй университетэй 4-дэхи хамтын байрада спортна зал бии гэжэ олонхи зон мэдэнэшьегүй ёһотой. Энэ спортна зал удаан саг соо хоһон байгаа. Харин мүнөө үүдэндэнь расписани үлгөөтэй, үдэһын 5 сагһаа зайн гал носожо, хүбүүд, басагад иишээ субадаг болонхой. Эндэ ород хэлэ бэшгэй факультедэй 4-дэхи курсын оюутан Андрей Карпенко үүсхэл гаргаһан байна. Тус спортна зал анхандаа бэе тамир хүмүүжүүлгын факультедэй мэдэлдэ байгаа. Тэрэниинь хамтын байрын оюутадай мэдэлдэ дамжуулыт гэнэн гуйлтатайгаар Андрей Карпенко университетэй ректор Степан Владимирович Калмыковта хандаһан байгаа. Ректорат спортна зал оюутада дамжуулха гэнэн шийдхэбэри абаа.

Тиин октябриин тэнһээ спортна зал хүдэлжэ эхилбэ. Андрей Карпенко эндэ тренерээр ажаллана. Өөрынгөө ажал тухай тэрэ иигэжэ хөөрөбэ:

- Бээс хорихо дуратай зон олон. Эндэ гансал манай университетэй оюутада бэшэ, харин Зүүн Сибириин технологическа университетэй, Новосибирскын университетэй Бурядай филиалай, медицинскэ колледжын оюутада ерэжэ, бээс хоридог. Баһа хургуулиин һурагшадшые ерэдэг. Түлбэринь бага. Нэгэ һара соо һурагшад 15 мянган, 4-дэхи хамтын байрын оюутада 20 мянган, бусад зон 25 мянган түхэриг түлэнэ. Сугларһан мүнгөөрөө спортзалдаа элдэб хэрэгсэлнүүдые абахабди.

Би өөрөө һорилгын программа табинаб. Үдэр ерэхэ бүри һорилгоёо ороо болгонобди.

Манай спортзалда ерэхыетнай уринабди: Сүхэ-Баатарай гудамжын 3-а гэр, БГУ-гай 4-дэхи хамтын байра.

М. МУНКУЕВА.

Мүнөө оюутада бага стипенди абана, тэрээнһээ боложо сагтаа дэлгүүр дээрэ юумэ худалдана. Хотын үйлсөөр яба алхам бүхэндөө наймаашадтай уулзахат. Харин гансашые үе бэшэ, хамтын байрануудаар оюутада пирожки, морожено, тамхи гээд худалдадаг. Тиимэһээ БГУ-гай 3-дахи хамтын байра “наймаашадтай” хөөрөлдэбэбди.

- Ямар ушарһаа наймаа хэхэ гэжэ шийдэбта?

- Мүнөө ганса стипендеэр байхаар бэшэ, тиигээд бидэ мянгаар мүнгөө суглуулжа, хилээмээ абадаг байгаабы. мүнгэмнай гансал хоёр долоон хоногто хүрэжэ, мун дутадахадаа, наймаа хэхэ гэжэ шийдэбди.

- Юу худалданабта? Наймаантай хэр гүйсэтэйб?

- Бидэ тамхи худалданабди. Наймааннай яһала һайн. Үдэр 10 мянга хүрэтэр суглардаг. Үдэр бүрийн хилээмэнэй мунгөө...

АМИТАН АРГАТАЙ

байдагбди, тиигээдшые театр, кино ошохо аргатай болонобди.

Иимэ асуудалаар бусад оюутада баһал хандаһан байгаабы.

- Бидэ хоёрдохи курсын оюутадабди. Мүнгегүй боложо үдэр пирожки баряад худалдаа бэлэйбди.

- Юундэ гансал хоёр үдэр наймаалаабта? Хүн абанагүй?

- һайнаар абана. Нэгэ худалдаадамнай 35 мянга сугларда. Тиигээд 4-дэхи дабхарта пирожки худалдадаг оюутада бидэһээ лицензи нэхээ һэн. Тэрээнһээ хойшо бидэ худалдаа болоод байнабди.

Ганса хамтын байрада байдаг оюутада бэшэ, мун бэшэшые оло наймаа хэдэг гэшэ. Иимэ наймаашадай нэгэнтэй хөөрөлдөөбди.

- Та юу худалданабта?

- Машинаар ябажа, мяха худалданаб. - һуралсалайнгаа хажуугаар яагаад үрдинэбта? - Үглөөһөө 12 саг бологтор һуранаб. һүүлээрнь 4 саг боло худалдаа, 4-һөө “барилдаандаа” ошоноб. Тиигээд лэ үдэр ябадагби.

- Мяхыетнай абана гү?

- Мүнөө бүхы тээгүүр мяхан элбэг, тиимэһээ хүн багаар олодогби.

- Багаар абаашые һаань, үдэрэй хэды олонобта?

- Амаралтын үдэрнүүдтэ һайнаар худалдахадаа, үдэрэй 500 мянга олодогби.

- Тэрэ мүнгөө хайшан хэнэбта?

- Тэрэ мүнгэндөө үнэгүйгөөр мяха абаад, сэнгын нэмэ саашань худалданаб.

Мүнөө сагта хүн элдэб аргаар мүнгэ олоошые һаа, архи, хуудалдажа, хүндэ һаад хээгүй һаань, һайн байгаа гэжэ һанаа. Гэбэшые сагай хүшэр үедэ, илангаяа оюутада, хүн арга хууд бэдэржэ, ажамидарна ха юм даа.

А.ЦЫПЫ

ЯБАНАН ХҮН ХОДО ЯНА ЗУУХА ГҮ?

(Оюутанай амаралтын нэгэ үдэр)

ЭН ажалай долоон идэхэн байба: олон семинаруудшые, аша залгануудшые болоо, олон номуудшые. Уни хүлээгдээн ни одоол хүрээжэ ерээ. Үдэ болотор унтажа дэлхэ гэхэдэм, таһалга дихээр юумэн үгы. Сут байдаг хүбүүднй, хайшаашыеб даа байба. Олон соо хадаа үдэжэ байха нэн гүш, хүн яна зууха" гэжэ шэбшээд, танил да ошоожо, садатараа Басагад хадаа басагад: "Шамда хүнүүд эрээд ошоо. Энэниие орхёо нэн" - гээд конверт харбайба. Тэрэниие гартга абаһаар, гэрһээм ерэнэн бэшг гэжэ таабаб. Нонин хорьмойгоо дуулгаханаа гадна, гэртэжимни намдаа 50 мянган түхэриг эльгээжэрхиэн байбал! Амаралтын үдэр үшөө дууһаагүй, үлэгшэ хахад үдэрөө өөртөө ашаг үрэтэйгөөр үнгэргэхэ арга боломжотой болобо гэшшэб! Түргөөр, түргөөр! Дали ургашанхай юумэдэд дүрбэдэхи дабхарта байдаг таһалгадаа гүйжэ ерээд, нахы халаг хубсалжа эхилхэдэмни, нүхэдни ехэтэ гайхаба. "Хожом хөөрүүжэб", - гээд, гүйжэ гарабаб.

"Дока-Пиццэ" ошохо гэнэн үнинэйнгөө хүсэл бөөлүүхэ ханадагтай, Лениней үйлсөөр оршодог тус кафе ошобоб. Юундэ заабол иишээ ерэхээ ханааши гэхэдэ, залуушуул эндэл суглардаг, энээнһээ гадна амтатай пиццэ худалдадаг гэжэ дуулаһан байгаа. Гансашые пиццэ эдихэ бэшэ, миин амархадашые болохо гэжэ байжа хөөрэддэгшэ. Ерэн гэнэемни, "Дока-пиццэмни" 3 часаа хүдэлжэ эхилдэг байба. "Үүдыень мүргөөд лэ" бусахаа ханабагүйб. Нээгдэтэрнь саагуур ябаад ерэхэ юм байна гээд, Улаан-Үдһингөө түбэй дэлгүүр хүрээжэ ерээб...

...Ямар хүнүүдые дэлгүүр дээрэ харахагүйбши! Илангана залуушуул: басагадшые, хүбүүдыше, шарашые, харашые толгойтон. Эдэ хүбүүд, басагад юундэ дэлгүүр дээрэ ерээд, дааража, зобожо байна гэшшэб? Солөө сагтаа үлүү солхообхоние олохо эрмэлзэлтэй олонхи залуушуул иишээ ерэдэг гээд тэмдэглэе. Нүгөө зариманиинь аралжаа наймаа хэхэдэе хурамхи, дүй дүршэлтэй, хүлдээрэ бодонхой, бээ даанги зон ааб даа.

Олонзоной үймөөн соо сагай ошоһые юу ойлгохобши даа. Наймаалагшадые, худалдан абагшадые хараһаар ябатарни, аяр 4 саг болошоһон байба. Үнөөхи "Дока-Пиццэмни" үни нээгдээ юм бэшэ гү гэжэ яаралтай ерээб. Иимэрхүүд байха гэжэ бараглаа хэм. Залуушуулай эгээл дуратай газар хадаа, минии ороходо, кафе соо хүлөө табиха газаргүй байба. Эндэ тэндэ хотгуу залуушуул, амтатай пиццэ, шамхитай эхүүн үнэр... Нам шэнги хүнүүдэй хууха хууришые үгы хэбэртэй. Гэртэжинэйнгээ

хүулынхисэ эльгээжэ байхадань, тэрэниенэ эндэ ерээд, халгажа байхадам ямар юм гэжэ ханаһан дээрэхэе юм гү, али хууха хуурииншые олдоогүй дээрэхэе гү, гаража ошохо гэжэ шийдэбэб. "Пиццэһээ" гараад, хамтынгаа байра ошохо замдаа "Прогресс" кинотеатр дайрабаб. Нүүлыншын сеанс эхилээдүй, биледүүд үшөө худалдагдажа байба. Одоол эндэхэнэ нэгэ томохон "яна" зуужархихам даа гэнэн бодолтойгоор мунгээ гаргажа, кассада дүтэлөөд: "Намда нүүлыншын сеанс нэгэ билет үгыт", - гэжэ мунгээ харбайбаб. Кассир эхэнэр минии урдаһаа анхаралтайгаар хараһанай удаа: "Энэшни үхибүүдэй хараха фильм бэшэ, 18-тай болоогүй шамда билет худалдаха эрхэгүйб" - гээд, үгэһэн мүргэмни бусахадаяа забдаба. "Битнай 20 хүрэнэн хүн гэшшэб", - гэжэ хөөргэдээб. "20 хүрэнэн гэжэ духа дээрэшни бэшээтэй бэшэ ха юм", - гэжэ кассир сухалдаба. Үдэр бүри паспортаа абаад ябадаг бэшэ хадаа, абяагүйгөөр саашалха баатай болобо.

Уруу дуруу, сухалтай юумэн байрадаа ерээд, хуужа хуухадаа "ябанан хүн ходо яна зууха" гү, али үгы гү? гэнэн асуудал толгой соогоо мухарюулбаб. "Хай даа, ходо яна зуухагүй хадаа" гэнэн тобиолол хээ нэм.

Та ювн гэжэ хананат?

УГЫТЭЙ ОЮУТАН.

Хээ, ойлгохо шадалтай Хүн, шамдал, шагныш, дуугаа дууланаб! Эгүүрийн ялагар одон, Энэ дэлхэйе эзэлһэн, Хара, сагаан, шарашые Хүн, шамдал ганса - магтаалаймни үгэнүүд! Дурлаха, хайрлаха, гомдохо, Дуулим түрэл дайдаа Дуугаа дуулан магтаха, Дээдын шадалтай хүн, дууем тогтоогыш! Найханшые, муухайшые - илгаагүй, ханаһанаа хэлэнэлби, шагныш, Хүн боложо түрэнхэндөө, Хододоо омогорхожо ябыш!

ШҮЛЭГ

Шуран солбон Шүлэг гэбэл Хурдан хүлтэй Хүлэг мэтэл. Ямарш хүтэл Яажаш дабаад, Эмниг мэтэл Эрһэн ерээд, Хүнэй доосоо Хүлгөө татаад Үргэһэ нойрыш Үргээн нэргээхэл. Шуран солбон Шүлэг гэбэл Хурдан хүлтэй Хүлэг мэтэл.

Улаан-Үдэ ерээжэ, республикын залуу уран зохёолшодой XIV конференцидэ хабааһан байна. Мүнөө Ахынгаа аймагтай "Шэнэ Саяан" (мүнөө "Аха") газетын дэргэдэхи "Сагаан дали" гэнэн литературна нэгэдэлэй гэшүүн боложо, аймагайнгаа газетдэ саг үргэлжэ шүдэгүүдэе толилууддаг. "Эдир наһан - эхин дуун" гэнэн согсолбори соонь "Хайнаг", "нарагууд" гэнэн шүлэгүүдын оруулагдаа.

Амраг гансадам нийдэн ошыш, Алтан дурьем ойлгуулан хэльш!

ЗҮБ ХАРГЫНЬ ХААНА ЮМ?

"Ши бидэ хоёрой Шэлэһэн харгы буруу!" - гээд, Шимни тнихэдэ ошоо нэнш. Удаан саг соо тнихэдэш Урмаа огто хухаршоод Уйдан бишни хуугаа нэм. "Гэжэрхиһэн дурамнай Гэдэргээ зрьешш!" - гээд, Гомдон уни ябаа нэм. "Саһаа үлүү эмшэн Сэхын хэлэбэл, үгы", - гээд Саашалаа нэнши уулзахадаа. Үнэншэхөө ханаагүйб тнихэдэш "Үшөө дуратайб шамдаа", - гээд Үлөө бэлэйб тнихэдэ. Бүүхэн намдаа гомдоорой, Бишни мүнөөл ойлгожо, Буруу байһанаа мэдэрнэб. Зүбтэй байгааш, арсанагүйб. Зүтэй олондо төөрингүй Зүб харгыгаа олоно бээш. Харин бишни өөрынгөө Харгы бэдэрнэб шадахысаа, Харагданагүйл даа мүнөөшье.

"ГЕРБАЛАЙФ" - УЛААН-ҮДЭДЭ

НОВЯБРИИН 19-дэ Буряад Республикын Үндэһэн номой сангай конференц-зал соо "Гербалайф" гэдэг компаниин презентаци үнгэрбэ.

Эндэ компаниин хүдэлмэрилэгшэ Евгений Болодев "Гербалайфын" түүхэ болон амжалтанууд тухай хөөрөбэ. Тэрэнэй хөөрөөгөөр тус компани 1980 ондо мүндалжэ, (президентнь Марк Хьюзен), мүнөө сагта дэлхэй дээрэ гүшан хоёр гүрэндэ 800 мянган А и с т р и б ь ю т е р т э й, хүтэлбэрилдэг түбынь Лос-Анджелес хотодо байдаг юм гэжэ мэдэбэбди.

Юундэ байгаалимнай мүнөө үедэ иимэ хүндэ байдалда оронхойб, юундэ бага үхибүүд олоор үбшэлжэ, наһа баранаб гэжэ мэтын һонирхол татама асуудалнуудаар инспектор Оксана Михалева элдхэл хэбэ.

Нүүлдэнь элдэб наһатай эхэнэрнүүд "Гербалайф" компаниин үйлдбэрийн зүйлнүүдые хэрэглэжэ, хайшан гээд зарим үбшэнһөө эдэгэһэнээ мэдээсээ.

Удаань тус компаниин гэшүүн боложо, ашаг олзо олохо аргууд дуралдагдаа бэлэй.

"Гербалайф" компаниин презентацида залуушуул, оюутаг олоороо ерэнхэй байгаа нэн. Үнэхөөрөөшье, алхам бүхэнэй мунгэтэ болошонхой үедэ, ажалай хомор сагта оюутагта болон ажалгүй залуушуудта яһала таарамжатай хүдэлмэри дуралдагдаа бшуу. Эндэ ажал хээ һаа, ядаралгүйл сүлөө сагтаа хүдэлхөөр байна.

Д.ПИДУЕВА.

Дуунайнь эхин бурьялаад...

АДАР ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭХЭНЭ

Дэлхэй дээрэхэнэ нэлхин бологшоб? гараад байхада тэрэ үлээгшэб? Дэлхэй дээрэхэнэ хүнүүд ажаһуунаб? нь баряад золгоходо тэдэ баярланаб? Дэлхэй дээрэхэнэ үхэл байдаг юм? нь бэшэ, хүлын баряад хаа-яа золгодог юм? араа хаанашые ябахада айдаһан хүрэдэг юм? харбайха нүхэрөө үгылөөд гү, мсын али жама ёһоор гү?

ХҮНЭЙ СОЛО

шые амнтанай хээээдэш, дашые шадахагүй юумые

БАЯР БАЛДАНОВ 1975 оной апрелиин 6-да Ахын аймагтай Галган хотодо түрэнэн юм. 1992 ондо Сорогой дунда нургуули дүүргээд, Буряадай багшанарай дээдэ нургуулиин (мүнөө БГУ-гай) буряад хэлэ бэшэгэй факультедэй оюутан боложо ороо. Түрүүшынгээ "Аха нотаг", "Буряад орон" гэнэн шүлэг 1988 ондо бэшэһэн. 1991 ондо Буряадай Уран зохёолшодой холбооной урилгаар

Хээ, ойлгохо шадалтай Хүн, шамдал, шагныш, дуугаа дууланаб! Эгүүрийн ялагар одон, Энэ дэлхэйе эзэлһэн, Хара, сагаан, шарашые Хүн, шамдал ганса - магтаалаймни үгэнүүд! Дурлаха, хайрлаха, гомдохо, Дуулим түрэл дайдаа Дуугаа дуулан магтаха, Дээдын шадалтай хүн, дууем тогтоогыш! Найханшые, муухайшые - илгаагүй, ханаһанаа хэлэнэлби, шагныш, Хүн боложо түрэнхэндөө, Хододоо омогорхожо ябыш!

ШҮЛЭГ

Шуран солбон Шүлэг гэбэл Хурдан хүлтэй Хүлэг мэтэл. Ямарш хүтэл Яажаш дабаад, Эмниг мэтэл Эрһэн ерээд, Хүнэй доосоо Хүлгөө татаад Үргэһэ нойрыш Үргээн нэргээхэл. Шуран солбон Шүлэг гэбэл Хурдан хүлтэй Хүлэг мэтэл.

ҮДЭШЭ БАГТА

Советскэ райондой тэлэрүүлгын газарта хотгуушуул үдэшэ багта олон болодог. Эдэнэй олонхинь - 18-25 наһатай залуушуул - ажалгүйшүүл, оюутаг юм. Энэ "зочид буудалда" хонолынгоо түлөө нэгэ хүн сүүдхын 74 мянган түхэриг түлэнэ. Энэнь хаанахи үнгэн гэшшэб?!

Хараад үзөө һаа, эгээл олоороо ВСГТУ-гай, БСХА-гай, БГУ-гай оюутаг эндэ ородог байна.

Байгша оной үнгэрһэн 10 харын дүнгүүдээр хуули буса элдэб ябадалнуудые гаргалан 152 хуулийн наһа гүйсөөгүйшүүл баригдаһан байна. Доро үгтэһэн тоо, баримтануудые хаража үзэе:

- хүниие сохихон 70;
- наркотик болон токсична зүйлнүүдые хэрэглэһэн 1;
- буу зэбсэг хэрэглэһэн 1;
- хотгуугаар ябанан .42 хүн баригдаа.

Эдэнэй тоодо 14-15 наһатайшуул - 91 хүн, 16-17 наһатайшуул - 196 хүн. Хамта дээрэе оюутаг - 36, хурагшад - 118 хүн асаарагдан байна.

Тихэдэ зайгуултаха ябадал, хулгай, хонжоо наймаан гэхэ мэтые мүн лэ тэмдэглэхээр байна. Эндэ Улаан-Үдэ хотын нэгэл район тухай хэдэгдэнэ. Харин бүхы хото, хүдөөгэй аймагуудые абажа харабал, ямар байхаб? Иимэ байдалай түлөө хэн харюусахаб?

Г. МИХАЙЛОВА, А. СУЛЬТИМОВА.

Тус хуугаһа БГУ-гай буряад хэлэ бэшэгэй факультедэй 942-доху бүлэгэй оюутаг бэлдэбэ.

арадай фашист илахаар 50 жэлэй юулагдажа, 2 ботёр дэн бүтээл - Эсэгэ хамгаалгын дайнда наһа Буряад ороной дэй "Дурасхаалай" гэдэжэ политическэ уулагша, Буряадай Верховно Советэй түрүүлэгшэ Б.С. Семёной дордо 4-5 жэлэй зохёогдон Республикын хото бааран хүдөөгэй наһа дайнда мордохон, сэрэгшэдэй бүридэхын тула баад мянган материал нээгдэжэ, асар ехэ хэгдээн байна.

сэрэгэй флотдо болон бусад соединениүүдтэ ёһотойл эрэлхэг габьяа харуулжа, хэдыдэше гэдэргээ сугаряагүй. Эрэлхэг зоригтой манай сэрэгшэд - немец-фашист булимтарагшадые тэдэнэй эшээн - Берлин хүрэтэр намнажа, хамна бута сохёо. Энээн тухай "Дурасхаалай ном" соохи мэдээнүүд, наһа бараһан сэрэгшэдэй списогүүд гэршэлэн харуулана.

Санжиев Цырендаши, 1923 ондо түрэн, гвардийн ефрейтор, 1945 оной апрелин 17-до наһа бараа, Германиин Горач хотодо хүдөөлүүлэгдэн. Цыбекдоржиев Цырен, 1920 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, шарханууднаа наһа баража, Ленинградта хүдөөлүүлэгдэн. Цыбиков Лхамжап, 1912 ондо түрэн, коммунист, майор, полкын штабай начальнигай орлогшо, Ленинградта шадар наһа бараһан. Цыбиков Тудуп, 1911 ондо түрэн, 1944 оной апрелин 3-да наһа бараһан, Калининска

хурагша. Партиин гэшүүн байлга: ВКП(б)-гэй 1577 гэшүүн, ВЛКСМ-эй 4073 гэшүүн. Эдэмнай хүсэд бэшэ мэдээнүүд гэжэ халаглангяар тэмдэглэлтэй. Юуб гэхэдэ, 6 мянган коммунист, 18 мянган комсомолой гэшүүн армида татагдажа, совет Эхэ ороноо эрэлхэг зоригтойгоор хамгаалсаа. 17-һоо 20 хүрэтэр наһанай 13 процент эдиршүүд, 21-һээ 40 хүрэтэр наһанай-75,6 процент, 42-һоо дээшэ хүрэтэр наһанай 8 процент сэрэгшэд

үгыржэ, ядаржа захалаа, гэмтэ ябадал гаргага хэзээ хэзээнэй хүнээ олошороо. Буржуазно-монархическа гурим зоной байдал гансал доройтууна гэжэ элээр харанабди. Чечен Республикада хэдыдэше хэрэггүй дайн үргэлжэлһөөр. Энэмнай мүнөө засаг барижа, байһан политикуудай үшөө нэгэ адуу болон ха юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай туйлаһан Иалта бүхэдэлхэйн түүхэ-бэшэгтэ эгээн онсо нуури эзэлхэ ёһоороо эзэлдэг. Гэхэ зуура, Иалтын 50 жэлэй ойн баярай үдэр Улаан талмай дээрэ үгэ хэлэхэдэ, президент "Советскэ Союз", "Совет арад", "Улаан Арми", "Сталин" гэнэн үгэнүүдые нэгэше дахин дурдаагүй. Энэ ушараар Г.А.Зюганов иигэжэ хэлэһэн байна: "Улаан талмай дээрэ элдхэл хэхэдэ, президент Сталиние зорюуга дурдангүй гараа. Гэхэ зуура, Сталин лэ гүрэннй толгойлогшо, Верховно главнокомандалагша байһан, Агуу Иалта шэрээсэһэн гэшээ": Армиин генерал, Советскэ Союзай Герой В.И.Варенников иигэжэ тэмдэглээ: "Коммунист партиин хүтэлбэри дор совет арад нацизмда харгы хаажа, Иалта туйлаа. Ондоо арад шадахагүй хэн."

ДУРАСХААЛАЙ ДЭБТЭР

Айдопов Жамсаран, 1922 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, 1943 оной мартда наһа бараа, Орловско областиин Бобровкодо хүдөөлүүлэгдэн. Аюшиев Дымбрыл, 1908 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, мартын 22-то наһа бараа, Кострома хотодо хүдөөлүүлэгдэн. Гуржапов Дашидондок, 1924 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, 1941 оной декабрийн 25-да наһа бараа, Карелиин Бусьями тосхондо хүдөөлүүлэгдэн. Дарижапов Бимба, 1913 ондо түрэн, ефрейтор, шарханууднаа наһа баража, Германиин Гинсбург хотодо хүдөөлүүлэгдэн. Дашипылов Цырендаши, 1923 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, 1943 оной мартын 3-да наһа бараа, Калининска областиин Осиновка хууринда хүдөөлүүлэгдэн. Дайшев Дагба, 1922 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, 1943 оной ноябрийн 15-да наһа бараа, Киевскэ областиин Сви́довок тосхондо хүдөөлүүлэгдэн. Жалсанов Намик, 1920 ондо түрэн, комсомолой гэшүүн, юрын сэрэгшэ, 1944 оной августын 18-да наһа бараа, Львовско областиин Перелески хууринда хүдөөлүүлэгдэн. Жигмитов Самбу, 1915 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, 1942 оной февральн 2-то наһа бараа, Ленинградска областиин Каширска райондо хүдөөлүүлэгдэн. Лумбунов Геден, 1909 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, 1941 оной октябрийн 21-дэ наһа бараа, Московско областьто хүдөөлүүлэгдэн. Очиров Дондок Ринчиндоржиевич, 1899 ондо түрэн, юрын сэрэгшэ, 1944 оной октябрийн 18-да наһа бараа.

областиин Бежец хотодо хүдөөлүүлэгдэн. Цыденов Цырен, 1921 ондо түрэн, коммунист, ахалагша гвардийн лейтенант, мэргэн буудалша, 1943 оной сентябрийн 19-дэ наһа бараа, Псковско областиин Волгино хууринда хүдөөлүүлэгдэн. ("Дурасхаалай дэбтер", 2-дохи боти, 387-459-дэхи хууданууд). Дайнай ветеран, Советскэ Союзай Герой Г.Н.Москалев, дайнай ветеран, Россин Федерациин Герой Г.И.Гусляков, ажалай ба КПСС-эй ветеран Б.С.Семенов сорсологдон дунгүүдтэй материалнуудые "Дурасхаал ба уялга" гэнэн хоёрдохи ботиин түгэсхэлэй очерк соо харуула: Р е с п у б л и к а н с к а "Дурасхаалай дэбтер" соо бүхыдөө 39819 сэрэгшэ тухай мэдээнүүд оруулагданхай. Тэрэ тоодо туалдаануудта 18600 хүн (46,7 процент) наһа бараа, шарханууднаа боложо 4418 хүн (10,11 процент) наһа бараа, 16794 сэрэгшэ гэхэ гү, али тус ном дотор заагданхай бүхы сэрэгшэдэй 42,2 процент хураг суугүйгөөр үгы болоо. Үндэһэ яһанай талаар бүридэл: орад яһанай- 16182 хүн гэхэ гү, али 65,6 процент (бүхы наһа бараһан сэрэгшэдэй), буряадууд-9230 гэхэ гү, али 24,9 процент, украинецууд-583, татаарнууд-537, еврейнууд-260, белорусууд-167, башкирнууд-107, казахууд-82, эвенкнүүд-67, мордвинууд-48, немецүүд-18, полягууд-16 хүн. Социальна талаһаань хаража үзэхэдэ, 12354 хүдэлмэришэн гэхэ гү, али 31 процент, 20677 колхозник гэхэ гү, али 51,9 процент, 3031 алба хаагша гэхэ гү, али 10,64 процент, 289

туалдаануудта баатарай үхэлөөр унаа, шарханууднаа наһа бараа, үгы гэхэл, хураг суугүйгөөр үгы болоо. Буряадай АССР-эй эрэлхэг зоригтой сэрэгшэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай бүхы фронтнуудта хурагша. Тэдэнэй наһа бараһан, хүдөөлүүлэгдэн гол газарнууд гэхэдэ: Московско область-1640 хүн, Ленинградска-3106, Сталинградска-1595, Курска-1132, Орловско-881, Смоленскэ-2280, Калининска-1141, Ростовско область-521 хүн; Украина-2841 хүн, Белорусси-1874, Прибалтика-1202, Польшо-799, Венгри-394, Румыни-189, Болгари-74, Чехословаки-223, Югослави-33, Зүүн Германи-1266, Хитад-265 хүн. (666-667-дохи хууд). Эрэлхэг зоригтой совет сэрэгшэд ёһотойл баатар габьяа харуулжа, совет байгууламжын хуби заяа абарһан, СССР-эй арадуудай амгалан байдал хамгаалһан гэшээ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай Иалта туйлаһаар 50 жэлэй ойн баярые арад зон орёо хүшэр сагта тэмдэглээ. Дээдын засаг түрэ баригшад Советскэ Союзые үгыхэхэ гэнэн Далесай харата муухай түсэбые дүүргэжэ шадаа гэжэ түгэсхэлэй очеркын авторнууд тон зүб бэшэнэ. СССР-эй арадай ажахыда фашист Германи хэды ехэ хохидол ушаруулан бэл Гэхэ зуура, Советскэ Союзые үгы хэлгэ хэды "дахин-ехэ хохидол ушаруулаа, туйлай ехэ хойшолонтой байгаа. Экономико доройтон унажа үргэлжэлһөөр, республиканууд, хизаарнууд, областнууд холбоо барисагаа алдаа, олон зон

Хоёр ботёр хэлэгдэн "Дурасхаалай дэбтер" томо түүхэтэ шэнжэлэл болохоһоо гадна мүнөө үеын болон ерээдүйн үетэниие хүмүүжүүлгэдэ онсо нуури эзэлхэ, айхабтар ехэ удха шанартай байха. Тус номой бэшэгдэжэ дүүржэ байхада, шэнэ мэдээнүүд орожо, зарим дутагдалнууд обёорогдон байһан. Тиимэнээ ботинуудай түгэсхэлэ наһа бараһан сэрэгшэдэй нэмэлтэ список тон зүб үгтөө. Зарим тэды дутагдалнууд дайралдана гэхэл: Ленинградта шадарай туалдаануудта наһа бараһан Лхамжап Дарижапович Цыбиков (1912 ондо түрэн, Ноёхон нютагай) юрын сэрэгшэ гэжэ бэшэгдэнхэй. Гэхэ зуура, тэрэмнай Генеральна штабта 6 нарын курса дүүргэн майор нэрэ зэргэтэй, полкын штабай начальнигай орлогшо яһан хүн юм. Брянскта шадарай туалдаануудта наһа бараһан Ноёхоний Дашанима Очировай нэрэ ном соо оруулагдангүй үлэшөө. Иимэрхүү дутагдалнууд удаадахи боти соо дайралдахагүй байха гэжэ найдаха дуран хүрэнэ. **Б.САНЖИЕВ,** түүхын эрдэмэй доктор, профессор.

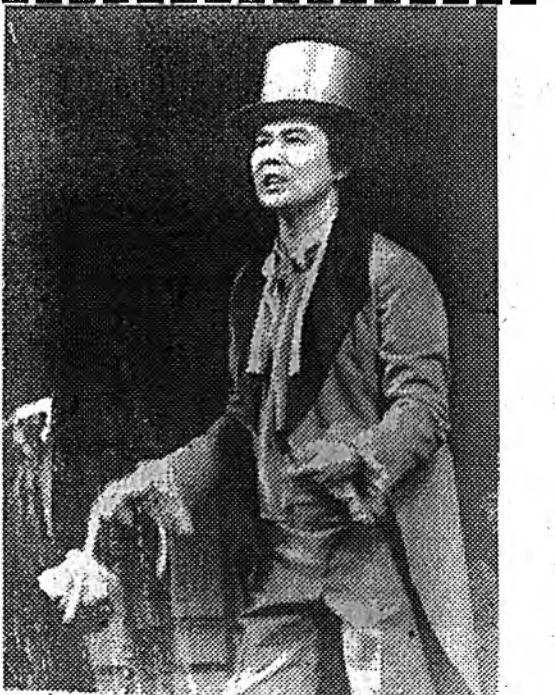
НЮТАГАЙНГАА БЭЛИГТЭЙШҮҮЛЭЭР ОМОГОРХОДОГБДИ ДУУНДА ДУРАТАЙШУУЛЫЕ БАЯСУУЛБА

нютагай дуушадай тоодо, мэй искусствын эдэ үнэн сэхээр эг, мүн бүхы хүсэл оюун бэлиггээ байһан, шэе артистнууд энэй дунда Россин артист Елбоновой, Гүрэнэй Ческэ Ленинэй оперо болон театрай үндэһэ табигшадай нэгэн Тездынжаповай, мунрид наһа бараһан, дуушан, Россин артист Гуржаповэй зохёохы нь намтарнуудые, дуулааг байһан Агень тээмэндэ үдэшэ дээрэ хэжэ, ехэ уярбаб. ы ажалай баян эдэнэр манай наһаа гараһан, хүнүүд лэ.

Михаил Гомбоевич Елбонов гэшэмнай манай Буряадай гүрэнэй Ажалай Улаан Тугай ордендо драмтеатрай бэлигтэй, урдаа хараха артистнуудай нэгэн юм. Ходооо түрэл нютагтаа айлшалажа байдаг хайхан заншалтай. Энэ бэлигтэй хүбүүмнай (зураг дээрэ- ойн баярай үдэһын үедэ) 50 наһая тэмдэглэжэ, олон жэл соо зүжэгүүдтэ наадажа, мүнөө дуу баридаг болонхой. Свердловско киностудийн операторнууд М.Г.Елбонов тухай баримтата фильм буулгаһан юм, тэрэн "Я сын земли бурятской" гэжэ нэрэтэй. Үшөө олон жэл соо Михаил Елбоновнай маанадаа бэлигээрээ баяжуулжа байха бээ гэжэ наһагдана. Гомбо Цыдынжапов манай Баргажанай Лугшаанай хүбүүн хэн даа. Аяр холын 1940 ондо буряадай искусство, литературын түрүүшын

декадын үедэ оюун бэлигээрээ Буряад ороноо суурхуулан хүн юм. Энэ декадада манай бэлигтэй хүбүүд, басагданай толотомо иалта туйлажа, олон тоото шагналнуудта хүртөө хэн. Бүхы тэрэ декадын туйлаануудта Г.Цыдынжаповай габьяа аргагүй ехэ юм, тийгэжэ СССР-эй арадай артистын нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй. Харин оперо болон баледэй театрта Ленинэй орден барюулагдаа бэлэй. Наяхан түрэнэн нютагтань Гомбо Цыдынжаповай түрэнөөр 90 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан баярай суглаан, ехэ концерт наадан боложо үнгэрөө. Олон артистнууд ержэ, Баргажанай ажалшадта бүхы уран бэлиггээ харуулжа, мүнөө хүшэр сагта тэдэниие ехэтэ баярлуулжа, хужарлуулба даа.

Хэжэнгэһэ уг гарбалтай Дарима Дугданова тухай сэдхэлэй дулаан үгэнүүдые хэлэхэ наһаатайб. Энэ басаганай хонгёо хайхан хоолойгоороо бүхы Буряад ороноо холуур суурхуулан алдартай. 1975 онһоо эхилээд, хорин жэлэй туршда Дарима Дугданова Буряад Республикын арадай артистка болотороо ургаа. Даримые дахуулжа, дуулажа хурахадань туһалалсаһан Россин арадай артистка манай баһал Баргажанай бэлигтэй басаган Чимита Шанюшкина болон. Арадай артистка Дарима Дугдановада зохёохы ажалдань амжалтануудые хүсэнэб, элүүр энхэ ябахые, зол жаргал хүсэнэб. **Б.ДОНДУПОВ,** хүдөө бэшэгшэ. Хурамжаанай аймаг.

ТҮБЭЙ ЁЛКО БЭЛЭН ГҮ?

Тэшхээтэй үдэрнүүдтэ шэнэ жэлэй амисхал өөр тухайгаа мэдүүлжэ эхилбэ.

Жэл бүхэндэ Кировэй нэрэмжэтэ гудамжада электрын галаар ялалзан шэмэглэлнүүдээр хушагданхай, эди шэдитэй хорёо соо эдэбээр гоёогдонхой ёлко табигдадаг. Энэ гайхамшаг, юрэ бусын юумэ харахадаа, Шэнэ жэлэй хайндэрэй дүтэлһые ойлгохоор байдаг. Энэ жэл хунгалтаар дашууржа юм гү, али юунһээ юм, Шэнэ жэлэй хүлдэ тэмдэг болохо ёлко - шэмэглэгдэһэн мүнхэ ногоон хасууриие һая болотор анхарангүй ябаба хаб.

Шэнэ жэлэй ёлко шэмэг гоёолтогүйһые һаа, нүдэндэ яһаа зөөлөхөнөөр утгаа һэн. Саһан, мүйһэн елүүрнүүд, гоё хайхан түхэлтэй үлгэрэй эдэб амитадай хашаалагдагүй хорёо соо байһаниинь харамтай байба.

Эндэ тэндэ хүдэлмэришэдэй хүхөөр тас-няс сабшахань дуулдана, зариманиинь тракторай прицеп дээрэхи мүйһэ буулгана. Хүн бүхэн өөрын ажалтай хэбэртэй. Хажуугаарнь, хүл доогуурнь үхибүүд эрьедэжэ, хаалта хэнэ янзатай һэн.

Ахалагша, анһан хандажа, ажалаарнь һонирхобоб. Эдэмнай барилгын талаар үмсын ажахын бүлэг хүнүүд хүдэлжэ байгаа. Хамта дээрээ 13 хүн ажаллана. Хүйтэн жабарай ажалые удааруулаашье һаань, хүдэлмэринь зогсоногүй.

Саһан дээрэ уһа аджажа хүргөөд, арбагар ехэ мүйһэнүүдые хүхөөр, хутагаар, хөрөөгөөр дүмүүхэнээр тэгшэлжэ, һиилэжэ, зарим газартань отолжэ, зуража байгаад, эдэб дүрсэнүүдые бүтээжэ байнабди, - гэжэ В.Г.Поспелов хэлээ һэн. Үлгэр соохидол адляар, шэмэглэхэ һанаатай түсэблэһыень хотын захиргаанай соёлой таһагайхид ехэ гаргашатай гэжэ тоолоод, үсөөншэг бүтээлнүүдые захиһан байна. Мүйһөөр үлгэр онтохоной ороние зохёогшондой С.Л.Цоктоев, В.Г.Поспелов, Л.В.Рожина гэгшэд болоно. Эхиндээ яһаа ехэ юумэ хэхээр түсэблэһэн юм, тээд иимэ боғони болзор соо хайшан гээд буатыень хэжэ үрдиэхэб?

Һиислэлхотын түбэй ёлко хэр үнгэргэгдэхэб, Шэнэ жэлэй хайндэртэ хэды мүнгэн һомологдоноб, ямар эмхинүүд

энэ хэрэгтэ хабаадуулагданаб? - гэхэн асуудалнуудаар хотын захиргаанай соёлой таһагы даагша Валентина Шагжиевна Цыреноватай хөөрэдэбэбди.

- Советскэ районие болбосон түхэлтэй болгохо талаар комбинат, "Буряткоммунэнерго", "Бурятводоканал", харгын транспортна албан эндэ харюусалгатай юм, - гэжэ харюусаба. -Хэды мүнгэ тангын дутадаашье хада, энэ жэлэй хайндэрые урда жэлнүүдтэ хүрэмөөр үнгэргэхэ һанаатайбди. Барилгын материалнууд үнэтэйһые, хоморһые. Урда жэлнүүдэй дүршэлые хараада абажа, мүнөө жэл ганса уһа саһаар, мүйһөөр эдэб гоёолто бүтээлнүүдээ хэхэ гэжэ шийдэнхэйбди. Юундэб гэхэдэ, үдэшлэн энэ хорёо соохине хүүгэд хухалжа, эбдэжэ, шуулажа хаядаг шуу. Тээд энэ жэл хөрөөгэйл үзүүртэ "диалдэхээр" юумэ хэхые хараалнабди. Баригдаха, хэгдэхэ юумэн үшөө ехэ.

-Зайнгал ехэ үнэтэй, тиймэһээ лампочкануудаар гоёогдонон зурагууд, ялаг-улаг гэдэг гирлянданууд ехэ гаргашатай болоно, - гэжэ Валентина Шагжиевна үргэлжэлүүлнэ. Елүүрнүүдые набтараар бариха гэжэ хэлсэнхэйбди. Юундэб гэхэдэ, үхибүүд эндэһээ унажа, гэмтэхэ ушар дайралдадаг.

Валентина Шагжиевнагай хэлһээр, декабриин 29-дэ, үдэрэй 4 сагта гүрэнэй комиссида ажалаа тушаажа харуулха юм.

Тийгээд лэ декабриин 31-нэй үдэһын 6 сагһаа хайндэрэй найр наадан эхилхэ. Хотын захиргаанай шэлэһэн худалдаа наймаанай эмхинүүд кассагүйгөөр, лицензгүйгөөр худалдаха. Хамаг юумээ түхээрһэнэй һүүлээр харуул, телефон гэхэ мэтые эмхидхэхэ юм. Клубуудай соёлой хүдэлмэрилэгшэд болон Зүүн Сибириин соёлой болон искусствын академийн оюутад зугаа наадаяа дэлгэхэхэ. Тээд үдэрнүүдтэ хажуудахи үйлсөөрнь машинанууд ябахагүй. Январин 15 болотор үдэр бүхэндэ бүхы хургуулинууд графигаар дежурлаха, эдэб хэмжээ ябуулга эмхидхэхэ ёһотой.

**ЦЫРЕНДУЛМА БАЗАРОВА,
БГУ-гай V курсын оюутан.**

ХӨӨРЭЛДӨӨН

Дүүнь: Энэ саһан бэетэй, загнуу тархитай, гартаа хамууртай ахаймнай юу хэхэ болоноб?

Эгэшэнь: һүниндөө хото, хорёо һахиха, үдэртөө саһа хамаха. Бидэнэй хүхиюун согтой наада адаглаад, баяртайгаар маһалзанал ха, харыш!

Д.АЛТАЕВАЙ фото.

С П О Р Т

Бүхэшүүлэй мурьсөөн

Ага тосхоной Спортын ордон соо гурбан үдэрэй туршада барилдаагаар ехэ мурьсөөн болобо. Улаасхоорондын классай спортын мастер Мункожаргал Цыдыповый шаңда хүртэхын түлөө 1979-1981 онуудта түрэнэн хүбүүд тэмсэбэд. Энэ Росси дотор сууда гараһан барилдаашан Могойтын районой Догой нотагта тоонтотой. Нотагтаа хургуулида ябаханаа барилдажа эхилээд, Москвада институтта нуража байхадаа эдэб олон нэрэтэй түрэтэй мурьсөөнүүдтэ хабаадалсажа, гурба дугаар олимпийн чемпион Александр Медведь гэшын шаң абанан, ветерануудай дунда болоһон дэлхэйн чемпионадай мүнгэн шаңда хүртэһэн юм. Мүнөө тэрэ Улаан-Үдэдэ ахалагша хоригшоор ажаллана.

Энэ зиндаагай мурьсөөн заншалта болоһон, залуу барилдаашадые тодоруулха хэрэгтэ ехэ удаа шанартай. Мурьсөөндэ II категориин шэгнүүрэй 232 бүхэшүүл шадал шүрбэһээ туршалаба. Агын округоо гадна, Ононой районой, Краснокаменск хотын барилдаашад мурьсөө.

Дүнгүүдыень хараад үзэхэдэ, 6 шагналада хүртэһэн Хара-Щэбэрэй бүхэшүүл шагараа. Удаань урда-агышхид, сагаан-уулынхид, догойнхид, алханьхид баһал олон шагнал абаба.

- Шэгнүүрэйнгээ талаар тус тустаа илажа гарагшад Б.Бодотов (Шулуутайһаа), Б.Аюров (Урда-Агаһаа), В.Хамаганов (Хара-Шэбэрһээ), З.Жамбалов (Догойһоо), П.Цынгув (Догойһоо), Д.Тумуров (Алханһаа) шаңбай шадалаа, дүрэ зоригоо элитээр тодорхойлжэ, зоной хайшаада хүртэбэ.

Нэгдэхэи һуури эзэлэгшэд - 100 мянган, хоёрдохи - 80 мянган, гурбадахи һуурида гарагшад 60 мянган түхэригөөр шагнагдаа.

Мурьсөөнэй судьянар мүн лэ урмашуулагдаба. СССР-эй спортын мастер, республиканска шагтын судья, Шэтын медицинскэ академийн багша Владимир Бадаанов 300 мянган түхэриг эрхим судья Жамбаловта барюулаа.

Мурьсөө үнгэргэхэ жасада "Догой" гэжэ акционернэ бүлгэм, Сагаан-Уула, округой ДЮСШ, Улаан-Үдын "Мотом" болон бусад спонсорнууд мүнгэ һомолһон байна.

Ц. ГОНГОРОВ.

ТОБШОХОНООР...

ФУТБОЛ. "Үбэлэй бүмбэгэ" гэжэ шаңда хүртэхын түлөө футболдоор Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө мурьсөөн түлэг ябажа байна. "Импульс" "Стеколыцыге" 2:0, ЛВРЗ-гэй спортын клубай команда технологическа университетэй спортсменүүдые 1:0 тоотойгоор илажа, урагшаа дабшаба. Февральин эхээр дүүрэхэ энэ мурьсөөндэ 12 команда хабаадана.

БАСКЕТБОЛ. Клубай командануудай дунда республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мурьсөөн дүүрэбэ. Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай "Пищевик" команда бүхы уулзалгануудтаа илажа, түрүү һуури эзэлэ. Хойто-Байгалай аймагай түлөөлэгшэд - хоёрдохи, Буряадай гүрэнэй университетэй баскетболистууд гурбадахи шаңда хүртэбэ.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Кроссой урилдалгаар Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мурьсөөн Великобританийн Бирмингем хотодо болобо. Россин команда 40-өөд гүрэнэй түлөөлэгшэдэй дундаһаа 6-дахы һуурида гараа. Буряадай гүрэнэй университетэй оюутан, улаасхоорондын классай спортын мастер Сергей Федотов оронойнгоо нэрэ хүндые хамгаалһан байгаа.

Манай корп.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правител

Редакторай орлогшо С.Д. РИНЧИНОВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц., ЖИГЖИТОВ Б.М. Ж. (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ П. Н. (редакторай орлогшо), ОЧИРОВ С. Д., ПИНТАЕВ В. И. (хэблэлэй директор), ЦЫРЕНДОРЖИЕВЦ.Б. (редактор), САМБЯЛОВА Т.В.

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ, Каландаршвишини үйлсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хууданан хэмжээтэй.

Индекс 50901. Хэһэг 4327. Хэблэлдэ тушаагдаһан саг 17.00.

Буряад Республикын республиканска типографида газетэ хэблэгдээ.

Директорайн телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэ абтанхай. Закал №244.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшонорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретаринадай - 2-60-91, тунгшын-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социальнэ-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон хургуулинуудай - (даагшань), 2-57-63, олонийтын хүдэлмэринин ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76; корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61. "Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-67-95, 2-67-05.